

Πήδη στην Επίδαυρο για την «Ιφιγένεια εν Αυλίδι» από το Θέατρο Τέχνης

Παράσταση-βάησαμο, παρά τη βροχή

Σαν να ήξεραν ότι κάτι εξαιρετικό θα τους συμβεί, κατέβησαν οι खिलाδες θεατές στο θέατρο της Επίδαυρου την Παρασκευή και το Σάββατο το βράδυ για να δουν την «Ιφιγένεια εν Αυλίδι» από το Θέατρο Τέχνης, παραβλέποντας τη σοβαρή πιθανότητα μιας ξαφνικής νεροποντής. Διού και τις δύο μέρες έβρεξε στην Αργολίδα.

Το Σάββατο, κυρίως, το απογευμα άνοιξε ο ουρανός και μια καταιγίδα, που θα ήταν υπέροχη αν δεν ήταν απειλητική για το φεστιβάλ, έκανε προς στιγμή βέβαιη τη ματαιώση της παράστασης. Ευτυχώς, όμως, και τις δύο μέρες όχι μόνο η «Ιφιγένεια εν Αυλίδι» παρουσιάστηκε κανονικότητα από το Θέατρο Τέχνης, αλλά και το κοίλο ήταν σχεδόν γεμάτο.

«Τόσο κοσμο ούτε στον Καρακαιοάνη δεν είχαμε», έλεγαν το Σάββατο οι ταξιδιώτριες και εβλεπες στα μάτια όλων αυτών, πως κάποια στενή σχέση έχουν με το φεστιβάλ -ακόμη και των επαγγελματιών του Αυγούστου- μια ανακούφιση. Και μια επιβεβαίωση.

Το θαύμα των παιδιών

Διού για μια ακόμη φορά, οι παλιές καρβάνες του Θεάτρου Τέχνης έκαναν το θαύμα τους σε πείσμα όσων προεβούσαν ότι το Θεατρικό Επίδαυρο πρέπει να γυρίσει την πλάτη του στους «κλασικούς» και να ερμηνευθεί -ακόμη και με κλειστά μάτια- τους «κρονιένους».

Πόσο δικιο έχει ο Γιώργος Λαζάνης όταν λέει πως η «Ιφιγένεια εν Αυλίδι» είναι η καλύτερη παράσταση που έχει κάνει στο χώρο της αρχαίας τραγωδίας. Το είχαμε νιώσει το 1990, όταν πρωτοπαρουσιάστηκε με τον Κώστα Κοζάκο και την Τζένη Γιατανόπουλου, το ξαναβιώσαμε και τώρα που παρουσιάστηκε ξαναβουλεμένη με τον Γιάννη Βόγλη και την Μαρία Σκουντζου, στους ρόλους του βασιλικού ζευγαριού των Μυκηνών.

Η Κάτια Γέρου όμοια τότε και τώρα στους εθιματικούς όμοια της το βάρος της Ιφιγένειας. Και χρειάζεται πολλά κόπια για να την υποδύει μια σημερινή ηθοποιός, σε εποχές κυνικές, υποψιασμένες και στερημένες από τις ψευδοισθίες των μεγάλων λόγων και των μεγάλων ιδεών.

Πώς να πεις τον περιφημο μονόλογο της, τη στιγμή που αποφασίζει να θυσιαστεί για την πατρίδα της, χωρίς να παραστρέφεις το κοινό σε λάθος δρόμους; Πώς να την απαλλάξεις από τόνους πρωτομού και εθνικοπατριωτισμού, που την έχουν φορτώσει δεκάδες χρόνια τώρα δασκαλοι και δασκάλες ενός «σύγχρονου» κρατους, που καλλιέργησε -και, ίσως, καλλιεργεί ακόμη- την ιδεολογία της πολεμικής αρετής των Ελλήνων;

Κι όμως η Κάτια Γέρου, σπριγγιμένη στον αμείλικτο λόγο του Ευριπίδη και στο καθαρό και αποφασιστικό βλέμμα του Γιώργου Λαζάνη, ξεπέρασε όλα τα εμπόδια -εγκόμη και το ξαφνικό χειροκρότημα μερίδας του κοινού, που ενθουσιάστηκε από την αυτοθυσία της Ιφιγένειας και τη συμβολή της στην εξολόθρευση των βάρβαρων Τρώων!

Μέσα στο υπέροχο κοστούμι, που της είχε φτιάξει ο Κοριάκος Κατζουράκης (ένα κοντό αέρινο νυφικό με μικρό πενίλο), προχώρησε αργά αργά προς το δικαστήριο μέσα από τις φωτιές και τους καπνούς ενός τρομακτικού στρατοπέδου, που τίποτα το αγνό δεν διέθετε. Γύμνωσε το κορμί της και

Η Ιφιγένεια - Κάτια Γέρου προσφέρει γυνή στη θυσία

προσφερε το κεφάλι και το αίμα της όχι σαν προική Ελληνοπούλα, αλλά σαν μια ώριμη γυναίκα, που βλέπει μια καθαρά το ψέμα και τον κυνισμό της εξουσίας.

Την ίδια ώρα, η Κλυταιμνήστρα θρηνούσε την κόρη της, κρατώντας σφιχτά στα χέρια της το νυφικό της, φτύνοντας ακόμη και τα «παρομοία» του από μηχανής θεού.

Χορδήλα κωνοποίησης μετά το τέλος της παράστασης από τους: Γιώργο Λαζάνη, Κάτια Γέρου, Μαρία Σκουντζου, Γιάννη Βόγλη, Κοριάκο Κατζουράκη

Την ίδια στιγμή, ο χορός των νεαρών κοριτσιών της Αυλίδας αποκαίρει τους παγωμένους την πολεμική μηχανή της Ελλάδας τραγουδώντας για «λαφύρα, πολλά λαφύρα».

Το κοινό, ακόμη και κείνο που είχε εκπαιδωθεί την τάση του προς τα «αετικά» τα λόγια τα μεγάλα», παραδόθηκε στο αντιπολεμικό μήνυμα του Ευριπίδη και τη δύναμη, τη σιγουριά και την αγωγή αισθητική της παράστασης του Γιώργου Λαζάνη. Όταν ο σκηνοθέτης εμφανίστηκε στην ορχήστρα για να υποκλιθεί, ένα δυνατό, ξεστό χειροκρότημα τον αγκάλασε. Το ίδιο και όλους τους ηθοποιούς και τους συνεργάτες του.

Τον Κοριάκο Κατζουράκη, που είχε σή-

σει μπροστά στα μάτια μας, με λίγες και κάποιες κινήσεις, το πρώτο ακλόνητο επίχειρημα της παράστασης: ένα φηκό στρατιωτικό στα χρώματα του σιβερου, του αίματος και της φωτιάς. Τον Χρήστο Λεοντή, που η μουσική του είχε την απλότητα και τη σοφία της ανθρωπίνης ανόσας. Τη χορογράφο Susana Abigador, που κίνησε έναν από τους καλύτερους χορούς, που έχουμε δει τα τελευταία χρόνια.

Καλοκαίρι του 1999, η Ιφιγένεια και τα λόγια της («η άσχημη ζωή είναι καλύτερη από το θάνατο») σε μια παράσταση, που τα κατάλαβε και τα ανέδειξε, ήταν ένα βάλαμο. Στη γειτονία μας, οι «εθνικοί σκοποί» και τα θάρια τους δίνουν και παίρνουν.

Β. ΓΕΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ